

Euroopan unionin
neuvosto

Bryssel, 31. heinäkuuta 2024
(OR. en)

12625/24

Toimielinten välinen asia:
2024/0204(NLE)

UD 157
BIH 12

EHDOTUS

Lähettiläjä:	Euroopan komission pääsihteeri, allekirjoittajana johtaja Martine DEPREZ
Saapunut:	30. heinäkuuta 2024
Vastaanottaja:	Thérèse BLANCHET, Euroopan unionin neuvoston pääsihteeri
Kom:n asiak. nro:	COM(2024) 345 final
Asia:	Ehdotus NEUVOSTON PÄÄTÖS Euroopan yhteisöjen ja niiden jäsenvaltioiden sekä Bosnia ja Hertsegovinan välisellä vakautus- ja assosiaatiosopimuksella perustetussa vakautus- ja assosiaationeuvostossa Euroopan unionin puolesta otettavasta kannasta käsitteen ”peräisin olevat tuotteet” (”alkuperätuotteet”) määritelmää ja hallinnollisen yhteistyön menetelmiä koskevan mainitun sopimuksen pöytäkirjan 2 muuttamiseen Paneurooppa–Välimeri-alkuperäsääntöjä koskevan alueellisen yleissopimuksen ja siirtymäkauden alkuperäsääntöjen välisen läpäisevyyden osalta

Valtuuskunnille toimitetaan oheisena asiakirja COM(2024) 345 final.

Liite: COM(2024) 345 final

EUROOPAN
KOMISSIO

Bryssel 30.7.2024
COM(2024) 345 final

2024/0204 (NLE)

Ehdotus

NEUVOSTON PÄÄTÖS

Euroopan yhteisöjen ja niiden jäsenvaltioiden sekä Bosnia ja Hertsegovinan välisellä vakautus- ja assosiaatiosopimuksella perustetussa vakautus- ja assosiaationeuvostossa Euroopan unionin puolesta otettavasta kannasta käsitteen ”peräisin olevat tuotteet” (”alkuperätuotteet”) määritelmää ja hallinnollisen yhteistyön menetelmiä koskevan mainitun sopimuksen pöytäkirjan 2 muuttamiseen Paneurooppa–Välimeri-alkuperäsääntöjä koskevan alueellisen yleissopimuksen ja siirtymäkauden alkuperäsääntöjen välisen läpäisevyyden osalta

PERUSTELUT

1. EHDOTUKSEN KOHDE

Tämä ehdotus koskee EU:n sekä Bosnia ja Hertsegovinan välisen vakautus- ja assosiaatiosopimuksen vakautus- ja assosiaationeuvostossa unionin puolesta otettavaa kantaa EU:n sekä Bosnia ja Hertsegovinan välisen vakautus- ja assosiaatiosopimuksen pöytäkirjan 2 muuttamista koskevan päätöksen suunniteltuun hyväksymiseen.

2. EHDOTUKSEN TAUSTA

2.1. Euroopan yhteisöjen ja niiden jäsenvaltioiden sekä Bosnia ja Hertsegovinan välinen vakautus- ja assosiaatiosopimus

Euroopan yhteisöjen ja niiden jäsenvaltioiden sekä Bosnia ja Hertsegovinan välisen vakautus- ja assosiaatiosopimuksen¹, jäljempänä 'sopimus', tarkoituksena on tukea Bosnia ja Hertsegovinan pyrkimyksiä kehittyä toimivaksi markkinataloudeksi. Sopimus tuli voimaan 1. kesäkuuta 2015.

2.2. Vakautus- ja assosiaationeuvosto

Sopimuksen 115 artiklan määräysten mukaisesti perustettu vakautus- ja assosiaationeuvosto voi päättää muuttaa käsitteen "peräisin olevat tuotteet" ("alkuperätuotteet") määritelmää ja hallinnollisen yhteistyön menetelmiä koskevan pöytäkirjan 2 määräyksiä (pöytäkirjassa 2 oleva 4 artikla). Vakautus- ja assosiaationeuvosto laatii päätöksensä ja suosituksensa kahden osapuolen yhteisellä sopimuksella.

2.3. Vakautus- ja assosiaationeuvoston suunniteltu säädös

Vakautus- ja assosiaationeuvoston on määrä hyväksyä seuraavassa kokouksessaan tai kirjeenvaihtona päätös, jäljempänä 'suunniteltu säädös', käsitteen "peräisin olevat tuotteet" ("alkuperätuotteet") määritelmää ja hallinnollisen yhteistyön menetelmiä koskevan pöytäkirjan 2 määräysten muuttamisesta.

3. UNIONIN PUOLESTA OTETTAVA KANTA

Brysselissä 5 päivänä helmikuuta 2020 pidetyssä ensimmäisessä siirtymäkauden alkuperäsääntöjä käsitelleessä teknisessä kokouksessa suurin osa etuuskohteluun oikeuttavia Paneurooppa-Välimeri-alkuperäsääntöjä koskevan alueellisen yleissopimuksen², jäljempänä 'yleissopimus', sopimuspuolista sopivat panevansa täytäntöön yleissopimuksen tarkistetut säännöt³, jäljempänä 'siirtymäkauden alkuperäsäännöt', rinnakkain yleissopimuksen sääntöjen kanssa kahdenvälisesti siirtymäkauden ajan, kunnes yleissopimuksen tarkistetut säännöt hyväksytään.

Yleissopimuksen sopimuspuolten keskuudessa tuli 1 päivänä syyskuuta 2021 voimaan alkuperäsääntöjä koskevien kahdenvälisten pöytäkirjojen verkosto, jonka ansiosta siirtymäkauden sääntöjä voidaan soveltaa muun muassa EU:n sekä Bosnia ja Hertsegovinan välillä.

¹ EUVL L 164, 30.6.2015, s. 2.

² EUVL L 54, 26.2.2013, s. 4.

³ EUVL L 2024/245, 18.1.2024.

Siirtymäkauden alkuperäsääntöjen tavoitteena on ottaa käyttöön joustavampia sääntöjä, jotta tavarat saisivat etuuskohdeluun oikeuttavan alkuperäaseman helpommin. Koska siirtymäkauden alkuperäsäännöt ovat yleensä joustavampia kuin yleissopimuksen alkuperäsäännöt, myös jälkimmäisten sääntöjen mukaiset tavarat voitaisiin katsoa siirtymäkauden alkuperäsääntöjen mukaisiksi alkuperätavaroiksi, lukuun ottamatta joitakin harmonoidun järjestelmän 2, 4–15, 16 (pois lukien jalostetut kalastustuotteet) ja 17–24 ryhmään kuuluvia maataloustuotteita, sillä kyseisten tuotteiden siirtymäkauden alkuperäsäännöt poikkeavat yleissopimuksen alkuperäsäännöistä.

Siirtymäkauden alkuperäsääntöjä sovelletaan rinnakkain yleissopimuksen alkuperäsääntöjen kanssa, mikä luo kaksi erillistä kumulaatiovyöhykettä.

Siirtymäsäännöksissä määrätään näiden kahden alkuperäsääntökokonaisuuden välisestä läpäisevyydestä sallimalla, että alkuperäselvitys annetaan taannehtivasti yleissopimuksen sääntöjen mukaisesti annetun selvityksen perusteella edellyttäen, että tuotteet täyttävät molempien sääntökokonaisuuden vaatimukset.

Kahden alkuperäsääntökokonaisuuden välistä läpäisevyyttä koskeva voimassa oleva alkuperäsääntö (alkuperäsääntöjä koskevan pöytäkirjan lisäyksessä A olevan 21 artiklan 1 kohdan d alakohhta) on johtanut vaivalloiseen tullimenettelyyn, joka estää talouden toimijoita hyötymästä täysimääräisesti siitä, että siirtymäkauden sääntöjä voidaan soveltaa rinnakkain yleissopimuksen kanssa.

Osapuolet ovat sopineet soveltavansa siirtymäsääntöjä etukäteen kauppavirtojen ja tullikäytäntöjen mukauttamiseksi yleissopimuksen muutoksen (johon siirtymäsäännöt perustuvat) tulevaan voimaantuloon. Sen vuoksi on aiheellista helpottaa läpäisevyyden soveltamista siirtymäsääntöjen soveltamisen jäljellä olevana aikana, kunnes yleissopimuksen muutos tulee voimaan.

Sen vuoksi pöytäkirjan 2 lisäyksessä A olevaa 8 artiklaa olisi muutettava, jotta yleissopimuksen ja siirtymäkauden alkuperäsääntöjen välisen läpäisevyyden soveltamista helpotettaisiin.

Neuvoston olisi vahvistettava vakautus- ja assosiaationeuvostossa otettava EU:n kanta.

Ehdotettu muutos on luonteeltaan tekninen ja liittyy osapuolten välillä tällä hetkellä sovellettaviin siirtymäkauden alkuperäsääntöihin, eikä se vaikuta alkuperäsääntöjä koskevan pöytäkirjan sisältöön. Sen vuoksi siitä ei tarvitse tehdä vaikutustenarviointia.

4. OIKEUSPERUSTA

4.1. Menettelyllinen oikeusperusta

4.1.1. Periaatteet

Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen (SEUT-sopimus) 218 artiklan 9 kohdassa määrätään, että neuvosto tekee päätöksen ”*sopimuksella perustetussa elimessä unionin puolesta esitettävien kantojen vahvistamisesta, silloin kun tämän elimen on annettava säädöksiä, joilla on oikeusvaikutuksia, lukuun ottamatta säädöksiä, joilla täydennetään tai muutetaan sopimuksen institutionaalisia rakenteita*”.

Ilmaisu ”*säädökset, joilla on oikeusvaikutuksia*” kattaa myös säädökset, joilla on oikeusvaikutuksia kyseiseen elimeen sovellettavan kansainvälisen oikeuden nojalla. Se kattaa

myös välineet, joilla ei ole sitovaa vaikutusta kansainvälisen oikeuden nojalla, mutta jotka ”voivat vaikuttaa ratkaisevasti sen säännösten sisältöön, jonka unionin lainsäätävä antaa”⁴.

4.1.2. Soveltaminen käsiteltävänä olevassa asiassa

Vakautus- ja assosiaationeuvosto on sopimuksella eli Euroopan yhteisöjen ja niiden jäsenvaltioiden sekä Bosnia ja Hertsegovinan välisellä vakautus- ja assosiaatiosopimuksella perustettu elin.

Säädös, joka vakautus- ja assosiaationeuvoston on määrä antaa, on säädös, jolla on oikeusvaikutuksia.

Suunnitellulla päätöksellä ei täydennetä eikä muuteta sopimuksen institutionaalisia rakenteita. Sen vuoksi ehdotetun päätöksen menettelyllinen oikeusperusta on SEUT-sopimuksen 218 artiklan 9 kohta.

4.2. Aineellinen oikeusperusta

4.2.1. Periaatteet

SEUT-sopimuksen 218 artiklan 9 kohdan nojalla annettavan päätöksen aineellinen oikeusperusta määräytyy ensisijaisesti sen suunnitellun säädöksen tavoitteen ja sisällön perusteella, jota unionin puolesta otettava kanta koskee. Jos suunnitellulla säädöksellä on kaksi tavoitetta tai siihen sisältyy kaksi osatekijää, ja jos näistä tavoitteista tai osatekijöistä toinen on mahdollista määritellä sellaiseksi pääasialliseksi tavoitteeksi tai osatekijäksi, johon nähden toinen tavoite tai osatekijä on liitännäinen, SEUT-sopimuksen 218 artiklan 9 kohdan nojalla hyväksyttävällä päätöksellä on oltava vain yksi aineellinen oikeusperusta, eli se, jota pääasiallinen tai ensisijainen tavoite tai osatekijä edellyttää.

4.2.2. Soveltaminen käsiteltävänä olevassa asiassa

Suunnitellun säädöksen pääasiallinen tavoite ja sisältö liittyvät yhteiseen kauppapolitiikkaan. Sen vuoksi päätösehdotuksen aineellinen oikeusperusta on SEUT-sopimuksen 207 artiklan 4 kohdan ensimmäinen alakohta.

4.3. Päätelmät

Pätösehdotuksen oikeusperustan olisi oltava SEUT-sopimuksen 207 artiklan 4 kohdan ensimmäinen alakohta yhdessä SEUT-sopimuksen 218 artiklan 9 kohdan kanssa.

5. TALOUSARVIOVAIKUTUKSET

Yleissopimuksen ja siirtymäkauden alkuperäsääntöjen välisen läpäisevyyden yksinkertaistamisella ei ole mitattavissa olevaa vaikutusta EU:n talousarvioon, koska sen soveltamisala koskee pääasiassa kaupan helpottamista ja tulliviranomaisten nykyaikaisten käytäntöjen vahvistamista. Yksinkertaistus koskee aloja, jotka kuuluvat edelleen viranomaisten toimivaltaan, eikä se vaikuta niiden sääntöjen sisältöön, joiden perusteella tavarat saavat alkuperäaseman, vaan se helpottaa nykyisen läpäisevyyssperiaatteen soveltamista.

⁴ Unionin tuomioistuimen tuomio, 7. lokakuuta 2014, Saksa v. neuvosto, C-399/12, ECLI:EU:C:2014:2258, 61–64 kohta.

6. SUUNNITELLUN SÄÄDÖKSEN JULKAISEMINEN

Koska vakautus- ja assosiaationeuvoston säädöksellä muutetaan vakautus- ja assosiaatiosopimuksen pöytäkirjaa 2, on aiheellista julkaista se *Euroopan unionin virallisessa lehdessä* sen hyväksymisen jälkeen.

Ehdotus

NEUVOSTON PÄÄTÖS

Euroopan yhteisöjen ja niiden jäsenvaltioiden sekä Bosnia ja Hertsegovinan välisellä vakautus- ja assosiaatiosopimuksella perustetussa vakautus- ja assosiaationeuvostossa Euroopan unionin puolesta otettavasta kannasta käsitteen ”peräisin olevat tuotteet” (”alkuperätuotteet”) määritelmää ja hallinnollisen yhteistyön menetelmiä koskevan mainitun sopimuksen pöytäkirjan 2 muuttamiseen Paneurooppa–Välimeri-alkuperäsääntöjä koskevan alueellisen yleissopimuksen ja siirtymäkauden alkuperäsääntöjen välisen läpäisevyyden osalta

EUROOPAN UNIONIN NEUVOSTO, joka

ottaa huomioon Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen ja erityisesti sen 207 artiklan 4 kohdan ensimmäisen alakohdan yhdessä sen 218 artiklan 9 kohdan kanssa,

ottaa huomioon Euroopan komission ehdotuksen,

sekä katsoo seuraavaa:

- (1) Unioni teki Euroopan yhteisöjen ja niiden jäsenvaltioiden sekä Bosnia ja Hertsegovinan välisen vakautus- ja assosiaatiosopimuksen, jäljempänä ’sopimus’, neuvoston ja komission päätöksellä (EU, Euratom) 2015/998¹, ja sopimus tuli voimaan 1 päivänä kesäkuuta 2015.
- (2) Vakautus- ja assosiaationeuvosto voi tehdä päätöksiä. sopimuksen 117 artiklan nojalla Sopimuksen 115 artiklalla perustettu vakautus- ja assosiaationeuvosto voi päättää muuttaa sopimuksen 2 pöytäkirjan määräyksiä mainitun pöytäkirjan 4 artiklan nojalla.
- (3) Vakautus- ja assosiaationeuvoston on määrä tehdä seuraavassa kokouksessaan päätös mainitun sopimuksen pöytäkirjan 2 muuttamisesta.
- (4) Koska vakautus- ja assosiaationeuvoston päätös sitoo unionia, on aiheellista määrittää vakautus- ja assosiaationeuvostossa unionin puolesta otettava kanta.
- (5) Brysselissä 5 päivänä helmikuuta 2020 pidetyssä ensimmäisessä siirtymäkauden alkuperäsääntöjä käsitelleessä teknisessä kokouksessa suurin osa etuuskohteluun oikeuttavia Paneurooppa–Välimeri-alkuperäsääntöjä koskevan alueellisen yleissopimuksen², jäljempänä ’yleissopimus’, sopimuspuolista sopivat panevansa täytäntöön yleissopimuksen tarkistettut säännöt³, jäljempänä ’siirtymäkauden

¹ Neuvoston ja komission päätös, annettu 21 päivänä huhtikuuta 2015, Euroopan yhteisöjen ja niiden jäsenvaltioiden sekä Bosnia ja Hertsegovinan vakautus- ja assosiaatiosopimuksen tekemisestä (EUVL L 164, 30.6.2015, s. 548).

² EUVL L 54, 26.2.2013, s. 4.

³ Neuvoston päätös (EU) 2019/2198, annettu 25 päivänä marraskuuta 2019, etuuskohteluun oikeuttavia Paneurooppa–Välimeri-alkuperäsääntöjä koskevalla alueellisella yleissopimuksella perustetussa sekakomiteassa Euroopan unionin puolesta otettavasta kannasta yleissopimuksen muuttamiseen (EUVL L 339, 30.12.2019, s. 1).

alkuperäsäännöt⁴, rinnakkain yleissopimuksen sääntöjen kanssa kahdenvälisesti siirtymäkauden ajan, kunnes yleissopimuksen tarkistettut säännöt hyväksytään.

- (6) Siirtymäkauden alkuperäsääntöjen soveltamisella varmistetaan kauppavirtojen ja tullikäytäntöjen mukauttaminen siihen asti, kun ne yleissopimuksen tarkistettut säännöt, joihin siirtymäkauden alkuperäsäännöt perustuvat, tulevat voimaan 1 päivänä tammikuuta 2025.
- (7) Yleissopimuksen sopimuspuolten⁵ keskuudessa tuli 1 päivänä syyskuuta 2021 voimaan alkuperäsääntöjä koskevien kahdenvälisen pöytäkirjojen verkosto, jonka ansiosta siirtymäkauden sääntöjä voidaan soveltaa⁶.
- (8) Siirtymäkauden alkuperäsääntöjen tavoitteena on ottaa käyttöön joustavampia sääntöjä, jotta tavarat saisivat etuuskohteluun oikeuttavan alkuperäaseman helpommin. Koska siirtymävaiheen alkuperäsäännöt ovat yleensä joustavampia kuin yleissopimuksen alkuperäsäännöt, myös jälkimmäisten sääntöjen mukaiset tavarat voitaisiin katsoa siirtymäkauden alkuperäsääntöjen mukaisiksi alkuperätavaroiksi, lukuun ottamatta tiettyjä harmonoidun järjestelmän 2, 4–15, 16 (pois lukien jalostetut kalastustuotteet) ja 17–24 ryhmän maataloustuotteita. Siirtymäkauden alkuperäsääntöjä sovelletaan rinnakkain yleissopimuksen alkuperäsääntöjen kanssa, mikä luo kaksi erillistä kumulaatiovyöhykettä. Jotta helpotettaisiin läpäisevyyden soveltamista yleissopimuksen ja sopimuksen pöytäkirjan 2 lisäyksessä A olevan 21 artiklan 1 kohdan d alakohdassa määrättyjen siirtymäkauden alkuperäsääntöjen välillä, sopimuksen pöytäkirjan 2 lisäyksessä A olevaa 8 artiklaa olisi muutettava,

ON HYVÄKSYNYT TÄMÄN PÄÄTÖKSEN:

1 artikla

Euroopan yhteisöjen ja niiden jäsenvaltioiden sekä Bosnia ja Hertsegovinan välisellä vakautus- ja assosiaatiosopimuksella perustetussa vakautus- ja assosiaationeuvostossa unionin puolesta otettava kanta mainitun sopimuksen pöytäkirjan 2 muuttamiseen perustuu tämän päätöksen liitteenä olevaan vakautus- ja assosiaationeuvoston päätösluonnokseen.

2 artikla

Tämä päätös on osoitettu komissiolle.

Tehty Brysselissä

*Neuvoston puolesta
Puheenjohtaja*

⁴ EUVL L 2024/245, 18.1.2024.

⁵ EU, Islanti, Sveitsi (mukaan lukien Liechtenstein), Norja, Färsaaret, Israel, Jordania, Palestiina (tätä nimitystä ei pidä tulkita Palestiinan valtion tunnustamiseksi, eikä se rajoita jäsenvaltioiden kantoja tässä asiassa), Albania, Bosnia ja Hertsegovina, Kosovo (tämä nimitys ei vaikuta asemaa koskeviin kantoihin, ja se on YK:n turvallisuusneuvoston päätöslauselman 1244/1999 ja Kansainvälisen tuomioistuimen Kosovon itsenäisyysjulistuksesta antaman lausunnon mukainen), Pohjois-Makedonia, Serbia, Montenegro, Georgia, Moldovan tasavalta ja Ukraina.

⁶ EUVL C, C/2024/1637, 20.2.2024